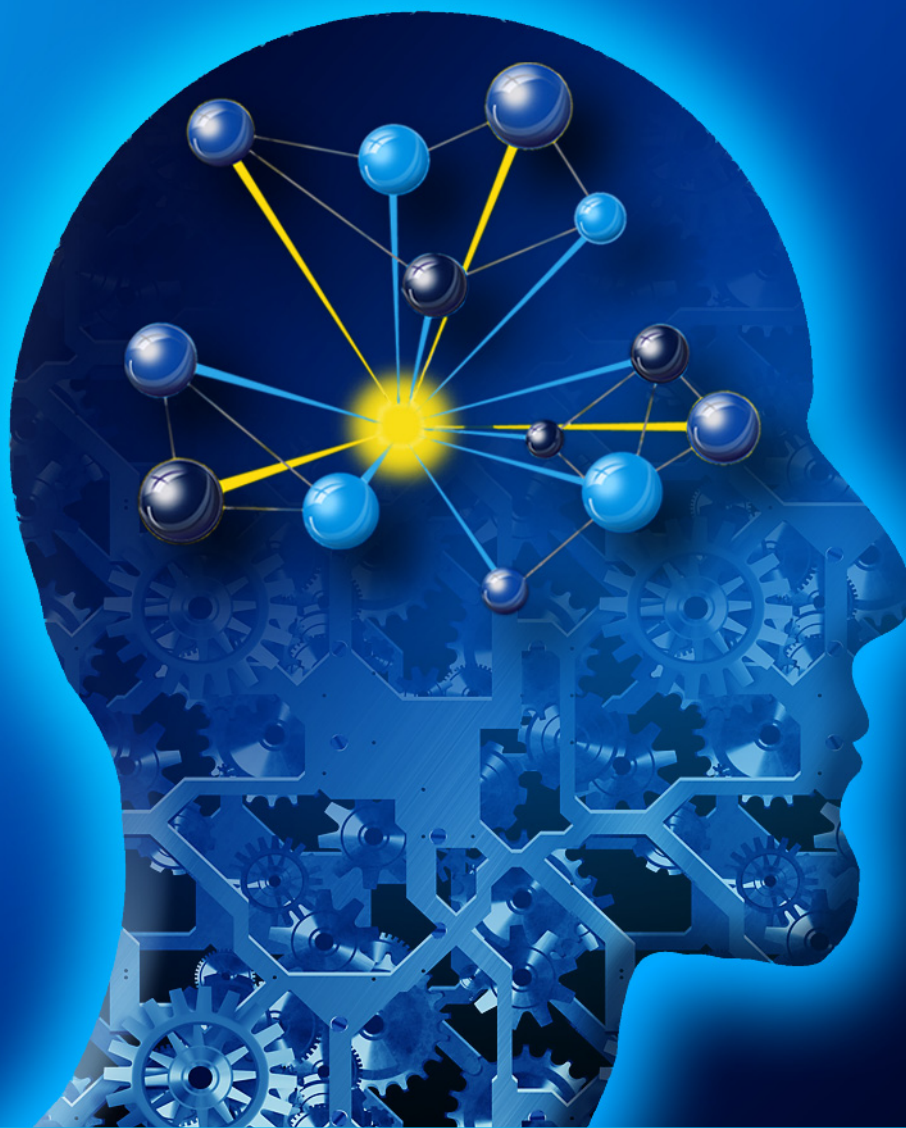

bliżej
BRUKSELI

#23

E-MAGAZYN PRZEDSTAWICIELSTWA MAŁOPOLSKI W BRUKSELI

INICJATYWA **A**WANGARDA

INICJATYWA AWANGARDA

		Spis treści
3	●	WSTĘP Jacek Krupa Marszałek Województwa Małopolskiego
4	●	INICJATYWA AWANGARDA Co to takiego? Przykład Holandii Południowej Wim De Kinderen
8	●	NAWARRA U STERU INICJATYWY AWANGARDA Wywiad z Przewodniczącym Mikel'em Irujo Amezaga
12	●	PROJEKT PILOTAŻOWY DRUK 3D (w kierunku tworzenia międzyregionalnych projektów – wspólnych inwestycji) Jean-François Romainville
18	●	LOMBARDIA Zarządzanie innowacjami w regionie versus Inicjatywa Awangarda Roberta Negrioli
22	●	KSZTAŁT AGENDY POLITYCZNEJ UE Skuteczny lobbying Inicjatywy Awangarda Florence Hennart
26	●	MAŁOPOLSKA PODBIJA BRUKSEŁĘ Małopolska w Awangardzie Piot Kaczor, Wojciech Łapiński
32	●	QUESTIO IURIS

Szanowni Państwo,

mam wielką przyjemność przekazać Państwu kolejny numer magazynu *Blżej Brukseli*, który koncentruje się tym razem wokół Inicjatywy Awangarda (IA).

Małopolska współtworzy Awangardę od początku jej istnienia. W 2013 r. znaleźliśmy się wśród podmiotów założycielskich, natomiast od marca br., po sformalizowaniu jej struktury, staliśmy się jej oficjalnym członkiem. Zrozumienie istoty funkcjonowania IA ma kluczowe znaczenie dla sukcesu tego projektu. Podstawowym celem jej utworzenia było zainicjowanie współpracy, zarówno w wymiarze europejskim, jak i regionalnym, która pozwoliłaby na szeroką wymianę wiedzy i doświadczeń w zakresie wykorzystywania innowacyjnych rozwiązań. Można powiedzieć, że podjęte pięć lat temu plany doczekały się dziś pełnej realizacji. Obecnie do Awangardy należą 34 regiony UE. W tym ogólnoeuropejskim tyglu innowacji przenikają się nowatorskie pomysły i rozwiązania, dzięki czemu stymulowany jest wspólny rozwój. Co równie istotne, także Unia Europejska liczy się ze stanowiskiem IA i zasięga jej opinii w kwestiach dotyczących rozwoju regionów.

Polecam więc Państwa uwadze artykuły naszych partnerów z Lombardii i Południowej Holandii, którzy przedstawiają, w jaki sposób w ich regionach pracuje się na rzecz IA. Z kolei w tekstach przedstawicieli Nawarry i Walonii ukazany został proces budowy pozycji IA wobec instytucji europejskich.

*Przede wszystkim jednak zachęcam Państwa serdecznie do lektury artykułu *Małopolska podbija Brukselę*, z którego można dowiedzieć się, jak wyglądała droga Małopolski do Inicjatywy Awangarda.*

Życzę Państwu przyjemnej lektury!

Jacek Krupa

Marszałek Województwa Małopolskiego

Wim De Kinderen

Od 2009 r. pracuje w Biurze Brainport Eindhoven przy UE w Brukseli, reprezentując w kontaktach z innymi regionami partnerskimi i instytucjami UE: Brainport Development, Miasto Eindhoven oraz inne podmioty gospodarcze. Jego główne zadania na tym stanowisku to lobbing polityczny, nawiązywanie kontaktów, komunikacja oraz opracowywanie projektów.

Na swoim poprzednim stanowisku zajmował się głównie zagadnieniami rozwoju regionalnego w Belgii – najpierw w Agencji Rozwoju Regionalnego Prowincji Antwerpia, jako ekspert ds. Działania 2 Europejskiego Funduszu Społecznego w regionie „Kempen”, potem jako dyrektor Regionalnego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w tym samym regionie. W międzyczasie pracował także jako zastępca szefa gabinetu belgijskiego rządu federalnego ds. społeczno-ekonomicznych i zagadnień związanych z polityką budżetową.

Poprzez swoją pracę w Brainport Development oraz w mieście Eindhoven, Wim De Kinderen wypracował silne więzi z innymi sieciami europejskimi zrzeszającymi miasta oraz regiony, takimi jak Inicjatywa Awangarda (członek zarządu), Eurocities (przewodniczący Knowledge Society Forum), ERRIN (współprzewodniczący Grupy Roboczej ds. Innowacji i Inwestycji), OASC oraz Europejskiej Sieci Żywych Laboratoriów (wiceprzewodniczący).

Posiada tytuły magistra w dziedzinie spraw międzynarodowych, polityki europejskiej oraz administracji publicznej.

INICJATYWA AWANGARDA

Co to takiego?

Przykład Holandii Południowej

Na kartach historii zostanie odnotowany fakt, że Inicjatywa Awangarda (IA) powstała w lipcu 2017 roku. Zanim jednak stała się oficjalnym stowarzyszeniem, sieć ta współpracowała nieformalnie już od listopada roku 2013, kiedy to Rząd Flandrii we współpracy z Komisją Europejską, zorganizował konferencję wysokiego szczebla, której tematem było wdrożenie Strategii Inteligentnych Specjalizacji (S3). „Wdrożenie” oznacza działanie. Celem Awangardy jest sprawianie, by takie działanie miało miejsce.

Rząd Flandrii pragnął przełożyć efekt – oraz wysiłek – jednodniowej konferencji na bardziej ustrukturyzowane działanie. Podczas organizacji konferencji zebrał wokół siebie inne regiony UE pragnące współpracować przy działaniach mających na celu innowację przemysłową. Dzisiaj, ponad 30 europejskich regionów współpracuje oraz wzmacnia przemysł na swoim terytorium, aby (po) zostać konkurencyjnym na rynku światowym. Holandia Południowa brała udział w inicjatywie od samego początku, tj. od pierwszego spotkania w 2013 roku.

W Holandii Południowej zlokalizowanych jest wiele renomowanych międzynarodowych firm. Jedną z nich jest, na przykład, Phillips. Podczas swojej 125-letniej historii działalności,

firma potrafiła przewidzieć potrzeby rynku i sukcesywnie je zaspokajała. To dzięki temu przekształciła się z wiodącego producenta żarówek w innowacyjną firmę na rynku technologii medycznych. Nie każda firma mająca siedzibę w Holandii Południowej jest w stanie dokonać takich zmian. Ambicja Inicjatywy Awangarda, by wzmocnić istniejące łańcuchy wartości przemysłowych oraz ułatwić pojawienie się nowych, pan-europejskich, na rynkach o wysokim potencjale, spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem w Holandii Południowej.

Inicjatywa Awangarda jest jedyną multilateralną siecią regionów w Europie, która prowadzi praktyczne działania mające na celu pomoc w nawiązaniu transgranicznych kontaktów pomiędzy firmami, głównie MŚP oraz instytucjami badawczymi.

Wszystko po to, aby rozwijać się i lepiej przygotować się na przyszłe wyzwania. Każdy z regionów IA opracował, po dogłębnych konsultacjach ze wszystkimi zainteresowanymi ekonomicznie stronami, Strategię Inteligentnej Specjalizacji, czyli własną strategię rozwoju

ekonomicznego opartą na obecnych mocnych stronach i przyszłym potencjale. Wspólnie, regiony Inicjatywy zdefiniowały zestaw "Projektów Pilotażowych", które będą rozwijane. Bazując na elementach wspólnych i uzupełniających się, zawartych w Strategiach Inteligentnej Specjalizacji oraz na masie krytycznej, obecnej w regionach, ambicji oraz zdolnościach do przeprowadzenia i uczestnictwa, zostały wyłonione następujące Projekty Pilotażowe:

- Wysoka wydajność produkcji dzięki wykorzystaniu druku 3D
- Wydajna i zrównoważona produkcja
- Zaawansowane rozwiązania energetyczne w dziedzinie produkcji w trudnych warunkach
- Nowe produkty, wspomagane nanotechnologią
- Biogospodarka

Badania są niezwykle ważne, ale celem Inicjatywy nie jest ich stymulowanie. Zamiast tego, Inicjatywa skupia się na szybszym wprowadzaniu innowacji na rynek oraz na pomocy w pójściu do przodu firmom, które samodzielnie nie mają takich możliwości.

Aby osiągnąć te cele, regiony Inicjatywy opracowały własną, czterostopniową metodologię: **Uczenie się – Łączenie się – Demonstrowanie rozwiązań –Komercjalizacja.**

W każdym z Projektów Pilotażowych mapujemy wszystkie podmioty z regionów VI w odpowiednich łańcuchach wartości (uczymy się), po czym organizowane

METODOLOGIA ROZWOJU PROJEKTÓW PILOTAŻOWYCH

są działania w celu umożliwienia tym graczom wzajemnego poznania się (łączymy się) i opracowania wspólnych projektów na bazie dzielonych ambicji (demonstrowanie rozwiązań), które, jeśli zakończą się sukcesem, można przełożyć na regularne działania biznesowe (komercjalizacja).

Faza „Demonstracji” koncentruje się głównie na testowaniu i zatwierdzaniu nowych produktów. Niezbędna infrastruktura i specjalistyczna wiedza ekspercka są w większości przypadków zbyt kosztowne i skomplikowane, aby pojedyncze przedsiębiorstwo mogło je zrealizować samodzielnie.

W związku z tym VI promuje budowę i/ lub modernizację tzw. Infrastruktury demonstracyjnej, czyli obszaru, gdzie firmy mogłyby prowadzić wspomniane działania za niższą cenę, przy jednoczesnym wsparciu odpowiednich ekspertów. Chcemy także łączyć Infrastrukturę demonstracyjną w europejskie sieci, dzięki czemu firmy będą miały do nich łatwiejszy, transgraniczny dostęp.

Podejście Inicjatywy Awangarda jest czymś nowym. Jednakże, pomimo eksperymentalnego charakteru „uczenia się poprzez działanie”, widać już pierwsze sukcesy. To właśnie dzięki IA firmy znajdują dostawców i klientów oraz nawiązują kontakty z innymi firmami i ośrodkami badawczymi – o podobnych celach i uzupełniającej się, niezbędnej wiedzy, potrzebnej do nawiązania współpracy. Ośrodki demonstracyjne, takie jak Fieldlabs, które powstało w ramach holenderskiej inicjatywy Smart Industry, łączone są w europejską sieć wzajemnych powiązań, gdzie rozwijają oraz dywersyfikują swoją bazę klientów i bazę przychodów.

Inicjatywa Awangarda pomaga tym partnerom w wyszukiwaniu możliwości wsparcia z sektora publicznego.

Holandia Południowa jest aktywnym partnerem Inicjatywy Awangarda. Wspiera ją, ale także zyskuje dzięki niej, i oczekuje się, że w przyszłości osiągnie jeszcze lepsze wyniki. Każdy dodatkowy region, który angażuje się – tak jak Małopolska – wzbogaca społeczność IA i przyczynia się do wspólnego sukcesu.

Praktyka od samego początku leżała u podstaw celów Inicjatywy Awangarda. Jednakże praktyka wymaga silnych i dopasowanych ram wsparcia politycznego w celu osiągnięcia swojego pełnego potencjału, zarówno ze strony regionów Inicjatywy, jak i ze strony innych poziomów politycznych, jak na przykład ten europejski. Dlatego też praktyka Inicjatywy Awangarda oraz polityka idą w parze.

Można przeczytać więcej na ten temat w innym artykule w niniejszym magazynie, napisanym przez moją koleżankę Panią Florence Hennart. W międzyczasie zachęcam wszystkich czytelników do aktywnego dzielenia się swoją fachową wiedzą w zakresie wszystkich pięciu Projektów Pilotażowych z regionami je prowadzącymi oraz do zbadania istniejących możliwości dla Małopolski.

Inicjatywa Awangarda jest w tym wypadku jak każda inna sieć tego rodzaju: **wyniki otrzymujesz wtedy, gdy dajesz coś z siebie.**

Mikel Irujo Amezaga

Doktor prawa europejskiego, od 1996 roku do 2015 roku pracował u światowego lidera, będącego źródłem inteligentnej informacji prawnej – Thomson Reuters.

Po dwóch okresach przerwy na pracę w Parlamencie Europejskim (1999-2002 jako asystent oraz 2007-2009 jako Poseł), powrócił do spółki w 2009 r., gdzie był odpowiedzialny za dział Zamówień Publicznych UE oraz Programów UE.

We wrześniu 2015 r. został mianowany Kierownikiem Delegacji Nawary w Brukseli. Był sprawozdawcą dwóch opinii Komitetu Regionów: pierwszej – o Strategiach Inteligentnych Specjalizacji (RIS3) oraz współpracy międzyregionalnej oraz, drugiej – o Wzmacnianiu Innowacji w Regionach Europy: Strategie dla prężnego, zrównoważonego rozwoju.

Obecnie, Nawara przewodzi Partnerstwu „Ekonomia społeczna dla wsparcia industrializacji” pod auspicjami tematycznych platform dla modernizacji uprzemysłowienia (DG Regio).

Mikel Irujo jest także koordynatorem platformy tematycznej dla partnerstw w ekonomii społecznej.

NAWARRA U STERU

INICJATYWY AWANGARDA

Wywiad z Przewodniczącym Mikel'em Irujo Amezaga

1

Wojciech Łapiński:

Nawarra postanowiła objąć przewodnictwo w Inicjatywie Awangarda na drugą połowę roku 2018. Sądzę, że wynika to z powodów politycznych lub z nowej wizji przewodnictwa, którą Wasz region chciałby zaproponować członkom Inicjatywy Awangarda?

Mikel Irujo Amezaga:

Główną siłą Inicjatywy Awangarda jest to, że łączy innowacje i politykę regionalną UE ze zbiorowym spojrzeniem wielu regionów, które wierzą, że przyszłość Europy opiera się na współpracy międzyregionalnej. Praca jest rozwijana na zasadzie dobrowolności, a Navarra uznała, że musi pokazać nasze zaangażowanie z IA, obejmując przewodnictwo w tym semestrze.

2

W.Ł.:

Jakie są główne wyzwania stojące dziś przed Inicjatywą Awangarda na dwóch poziomach: regionalnym i europejskim?

M.I.A.:

Propozycje Komisji Europejskiej dotyczące polityki spójności i innowacji w kolejnych Wieloletnich Ramach Finansowych rysują się bardzo pozytywnie. Naszym pierwszym wyzwaniem będzie wsparcie propozycji, takich jak Międzyregionalne Inwestycje w Innowacje (Europejska Współpraca Terytorialna) oraz próba wyjaśnienia Parlamentowi i Radzie, że współpraca międzyregionalna potrzebuje konkretnych i dobrze określonych narzędzi finansowania.

Po drugie, musimy kontynuować wysiłki rozpoczęte przez różne Projekty Pilotażowe (druk 3D, biogospodarka, nanotechnologia, energia oraz wydajna

2

i zrównoważona produkcja). Każdy Projekt Pilotażowy co roku przedstawia plan działań, a naszym obowiązkiem, jako Zarządu, jest pomoc w osiągnięciu założonych celów.

Dodatkowo, musimy umocnić struktury wewnętrzne naszego stowarzyszenia, między innymi poprzez wprowadzenie nowego elementu, jakim będzie sekretariat VI oraz inne aspekty. Mamy wiele do zrobienia.

3

W.Ł.:

Co, Pana zdaniem, odróżnia Inicjatywę Awangarda od innych sieci lobbingowych, które są obecne w Brukseli?

M.I.A.:

Po pierwsze, nie określiłbym Awangardy jako „sieci lobbingowej”.

Tak, jak mówiłem wcześniej, wprowadzenie strategii inteligentnej specjalizacji otworzyło drogę ku wzmocnionej współpracy międzyregionalnej.

Cytując Foray'a: „Inteligentne specjalizacje uwidaczniają potrzebę identyfikowania unikatowych możliwości dla zmian strukturalnych na poziomie krajowym i regionalnym”. Awangarda, mając za cel stworzenie łańcuchów wartości o wymiarze europejskim, które winny unikać obecnej fragmentacji i dublowania, proponuje metodologię rozwoju planów działania na rzecz wspólnych Działań Demonstracyjnych oraz współinwestowania w regionach. Naszym celem jest zmiana sposobu, w jaki regiony mogą ze sobą współpracować.

4

W.Ł.:

Co według Pana jest największym dotychczasowym osiągnięciem IA?

M.I.A.:

Bez wątpienia głównym osiągnięciem Awangardy jest stworzenie pięciu Projektów Pilotażowych oraz uruchomienie prawie 30 różnych Działań Demonstracyjnych.

Metodologia Inicjatywy Awangarda zainspirowała instytucje UE do stworzenia platform tematycznych dotyczących energii, modernizacji przemysłowej i produkcji rolno-spożywczej. Oczywiście niedawna propozycja Komisji Europejskiej,

4

dotycząca międzyregionalnej inwestycji w innowacje pokazuje, że IA już udało się przekonać jedną instytucję UE do tego, jak ważna jest współpraca międzyregionalna; nadal jednak musimy przekonać dwie pozostałe (Radę i Parlament).

W.Ł.:

Jaki komunikat chciałby Pan przekazać innym regionom, które nie słyszały jeszcze o Inicjatywie Awangardzie lub rozważają przystąpienie do tego stowarzyszenia?

M.I.A.:

Inicjatywa Awangarda to sieć 34 regionów. Fundamentalne znaczenie ma w niej polityczne zaangażowanie w wypracowaną metodologię. Wiara w IA to wiara w potencjał naszego kontynentu. Mottem UE jest „zjednoczona w różnorodności”. Dotyczy to również innowacji i polityk regionalnych, musimy przestrzegać zasady pomocniczości, ale to właśnie współpraca czyni nas silnymi.

5

Strategie Inteligentnych Specjalizacji (S3) stworzyły nową „kulturę współpracy” pomiędzy regionami, gdyż polega ona na procesie zakładającym współpracę i uczestnictwo podmiotów zajmujących się badaniami i innowacjami oraz przemysłem. Wspiera to wypracowywanie wspólnych rozwiązań sterowanych popytem na innowacje.

Inicjatywa Awangarda pragnie stworzyć europejskie łańcuchy wartości oparte na Inteligentnych Specjalizacjach. Unia Europejska nadal pozostaje największym jednolitym rynkiem na świecie. Niemniej jednak na innych kontynentach pojawiają się nowe realia, co oznacza, że musimy dostosować naszą politykę innowacyjności i wzrostu.

Modernizacja przemysłowa ma zasadnicze znaczenie dla poprawy konkurencyjności Europy. Jak napisał Jean Monnet, musimy wybrać między odwagą a przeciętnością. Europa się zmienia i nie możemy po prostu zachować tych samych formuł, których używaliśmy dotychczas. Musimy być ambitni.

Jean-François Romainville

Pracuje w IDEA Consult na stanowisku Starszego Pracownika Naukowego ds. strategii innowacyjnych oraz zmian w przemyśle. Na co dzień, wspólnie ze swoim kolegą Vincentem Duchên'em, kieruje Projektem Pilotażowym 3DP (druk 3D) Inicjatywy Awangarda.

Jean-François posiada doświadczenie w dziedzinie ekonomiki przemysłu i obecnie zajmuje się opracowywaniem ekspertyz w zakresie rozpoznawania, koordynacji oraz określania ram współpracy (transregionalnej) mającej na celu ułatwienie wdrażania rozwiązań technologicznych.

PROJEKT PILOTAŻOWY DRUK 3D (w kierunku tworzenia międzyregionalnych projektów – wspólnych inwestycji)

Głównym celem Projektu Pilotażowego Druku 3D Awangardy jest przyspieszenie wprowadzenia na rynek aplikacji druku 3D w UE poprzez rozwój opartych na przemyśle ponadregionalnych platform demonstracyjnych, które połączą potencjał druku 3D oraz aktorów, którzy działali w znacznie odseparowanych i rozdrobnionych łańcuchach wartości w Europie.

Wprowadzenie prototypów do produkcji poprzez zabezpieczenie odtwarzalności aplikacji nadal ma kluczowe znaczenie dla branży, co utrudnia wprowadzanie rozwiązań 3DP przez MŚP. Stawiając czoła asymetrii informacji (między MŚP a dostawcami rozwiązań) oraz zapewniając dyspozycyjność i dostępność do najbardziej odpowiednich infrastruktur i usług demonstracyjnych w różnych branżach, Projekt Pilotażowy 3DP przyczyni się do powstania nowych łańcuchów wartości. To właśnie w takich przypadkach ten Projekt Pilotażowy może wiele zmienić...

Prowadzony przez regiony: Holandia Południowa (NL), Flandria (BE) oraz Norte (PT), przy wsparciu IDEA Consult (obecny zarządca sieci), Projekt Pilotażowy obecnie gromadzi organizacje (klastry, ośrodki usługowe, MŚP, itp.) z 23 regionów. Opierając się na postępach

dokonanych w ciągu ostatnich lat, byliśmy w stanie rozpocząć pod koniec 2017 roku urzeczywistnienie zidentyfikowanych synergii, szerokiego zainteresowania przemysłu oraz regionalnego zaangażowania w pierwszej grupie konkretnych projektów przemysłowych. W ramach Projektu Pilotażowego, pięć „Działań Demonstracyjnych” (tj. obszarów współpracy zidentyfikowanych poprzez mapowanie i opracowanie regionalnych synergii i uzupełnień) jest w trakcie aktywnego rozwoju:

- Motoryzacja 1 – Elementy wielomateriałowe w hybrydowym druku 3D,
- Produkcja addytywno-subtraktywna wysokiej precyzji i wysokiej jakości wykończenia (metale wyższej klasy),
- Maszyny i Narzędzia – Elementy konstrukcyjne ze złożonymi kształtami,
- Motoryzacja 2 – Komponenty samochodowe drukowane w technice 3D (jednomateriałowe) dla dużej (>2500 mm), średniej i małej skomplikowanej części,
- Opieka zdrowotna – Komponenty ortez, egzoskieletów i egzoprotez wykonane w technice druku 3D na wymiar.

W celu wzmocnienia możliwości wynikających z ponadregionalnej współpracy, Działania Demonstracyjne przyjmą nowych uczestników

szukających i/lub będących w stanie dostarczyć konkretnych rozwiązań w wyżej wymienionych dziedzinach.

Wieloaspektowe korzyści wynikające z uczestnictwa w sieci to: zwiększanie bazy klientów i partnerów, posiadanie dostępu do najlepszej relacji jakości do ceny, itp.

„Dzięki Projektowi Pilotażowemu Druk 3D liczba kontaktów naszej organizacji związanej z wytwarzaniem przyrostowym (AM) zwiększyła się o 30%. Pozwoliło to nam znaleźć kluczowego partnera, który uzupełnił techniczne i międzysektorowe dyscypliny, zaspokajając potrzeby, umożliwiające osiągnięcie celów wielu przedstawicieli przemysłu”.
Berta Gonzalvo i Jose Antonio Dieste, AITIIP. Aragon.

Uczestnictwo w działaniach Pilota 3DP Awangardy oferuje wiele korzyści dla różnego typu aktorów. Jeżeli chodzi o MŚP (oraz przedstawicieli MŚP), to dzięki takiej współpracy będą oni posiadać dostęp do szerszego rynku z punktu widzenia wiedzy specjalistycznej i dostępnych usług.

Zwiększy to ilość i jakość informacji oraz rozwiązań, do których mają dostęp, a tym samym zmaksymalizuje zdolność do uzyskania najlepszej relacji jakości do ceny. Przedsiębiorstwa łączą się w środowisku

otwartej innowacji, a środowisko biznesowe MŚP może zostać znacznie ulepszone. Takie środowisko zapewni MŚP wiele możliwości współpracy, co może prowadzić do nowych innowacyjnych rozwiązań.

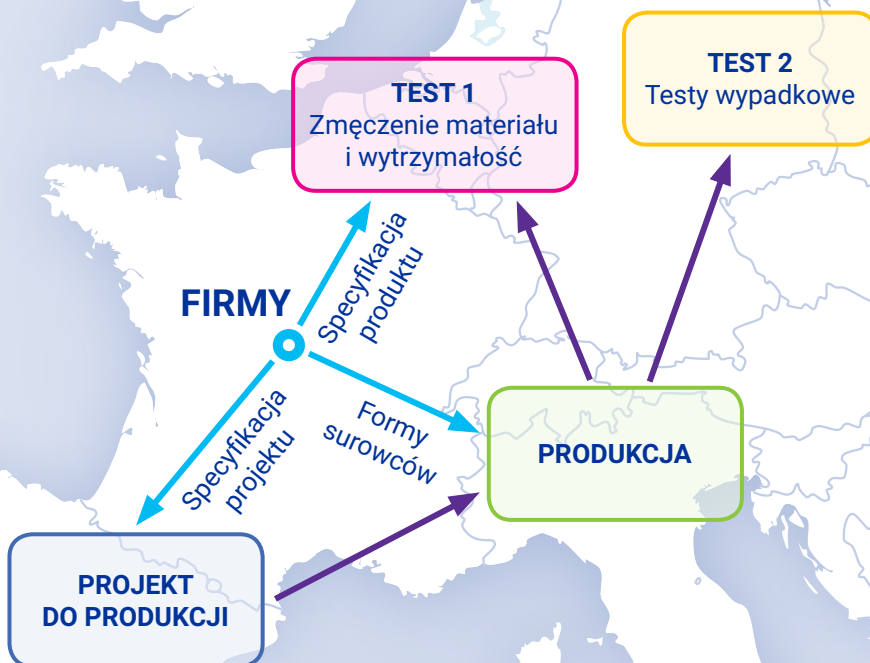
Z perspektywy ośrodków usługowych (organizacje badawcze i technologiczne, itd.), Projekt Pilotażowy umożliwia im łączenie się z MŚP, zlokalizowanymi w innych regionach.

Są również pozytywne efekty w zakresie dostępu do wiedzy: ośrodki usługowe będą mieć dostęp do informacji na temat potrzeb MŚP. Dzięki temu centra będą mogły lepiej zrozumieć, co jest obecnie potrzebne MŚP z różnych sektorów, a także to, co jest już dostępne w innych regionach. To ostatnie może mieć kluczowe znaczenie dla wspierania możliwej współpracy, na przykład z ośrodkami usługowymi specjalizującymi się w podobnych lub uzupełniających się dziedzinach.

„Dzięki IA dużo lepiej rozumiemy mechanizmy i instrumenty, które ukierunkowują na sukces współpracę między przemysłem a światem badawczym w Europie”.
A. Leardini, DPhil – Istituto Ortopedico Rizzoli, Bolonia.

Przykłady ilustrujące konkretne projekty będące w trakcie opracowywania w kontekście niektórych Działań Demonstracyjnych

W celach poglądowych, dalej przedstawiono niektóre z konkretnych projektów będących w fazie opracowywania w ramach Projektu Pilotażowego Druk 3D.

Po pierwsze, w kontekście działania „Motoryzacja 1 – Elementy wielomateriałowe w hybrydowym druku 3D” w ciągu ostatnich lat osiągnięto znaczący postęp. Jak pokazuje ilustracja, Działanie Demonstracyjne obecnie rozwija wirtualny „punkt kompleksowej obsługi”, który umożliwia podmiotom przemysłowym opracowanie hybrydowych komponentów uzyskanych w produkcji za pomocą druku 3D w oparciu o dostęp do różnych usług demonstracyjnych, dostarczanych przez ośrodki usługowe zlokalizowane w różnych regionach UE. Opracowano różne projekty, które obejmują firmy i ośrodki usługowe.

W szczególności obecnie realizowany jest projekt przemysłowy obejmujący międzyregionalne finansowanie, który przynosi już bardzo obiecujące wyniki. Projekt ten jest owocem współpracy Uniwersytetu Bolońskiego (UniBo), Uniwersytetu Örebro i Parku Naukowego Alfred Nobel, położonych w dwóch regionach członkowskich Vanguard Initiative: Emilia Romagna i Örebro. Partnerzy ci rozwijają wspólne Działanie Demonstracyjne na temat hybrydowych materiałów drukowanych w 3D, co jest możliwe dzięki regionalnym inwestycjom. Dokładniej rzecz biorąc, Uniwersytet Örebro

i Park Naukowy Alfred Nobel otrzymały fundusze regionalne od władz okręgu Örebro (część z nich zostanie wykorzystana na działania podejmowane poza regionem). Oprócz finansowania z regionu Örebro County, Uniwersytet Örebro i Park Naukowy Alfred Nobel współfinansują Działanie Demonstracyjne.

Kilka firm z przemysłu motoryzacyjnego w Szwecji i Włoszech zainicjowało współpracę (wspólnie z ośrodkami usługowymi) i/lub wyraziło już zainteresowanie tym Działaniem Demonstracyjnym. Z technicznego punktu widzenia celem jest opracowanie wiązania między metalem i kompozytem przy użyciu wytwarzania przyrostowego (AM). Metalowa część będzie wytwarzana z aluminium (SLM – technologia selektywnego topienia laserowego) i będzie się charakteryzować możliwością tworzenia mechanicznej więzi między metalem a tworzywem wzmocnionym włóknem węglowym.

Nadchodzący rozwój europejskiej sieci szkoleniowej jest kolejnym przykładem ostatnio osiągniętego postępu.

Partnerzy Działania Demonstracyjnego „Maszyny i Narzędzia – Elementy konstrukcyjne ze złożonymi kształtami” z powodzeniem złożyli wnioski dotyczące surowców KIC: projekt LILLIAM (zatwierdzony warunkowo) pozwoli na stworzenie certyfikowanej sieci szkoleniowej w dziale Wytwarzania Przyrostowego (AM). W szczególności celem projektu będzie nadanie ramom europejskim dedykowanych programów szkoleniowych w celu specjalizacji różnych kategorii pracowników (operatorów, projektantów i inżynierów) w kierunku lepszej znajomości technik wytwarzania przyrostowego (AM).

Następnie, w kontekście Działania Demonstracyjnego „Produkcja addytywno-subtraktywna wysokiej precyzji i wysokiej jakości wykończenia” zidentyfikowano 20 bardzo konkretnych przypadków użytkowników z przedsiębiorstw przemysłowych w 5 regionach Awangardy (Flandria, Południowa Holandia, Saksonia, Emilia-Romania, Lombardia) oraz z różnych sektorów (przemysł lotniczy i kosmonautyczny, przemysł motoryzacyjny, maszynowy i narzędziowy, przemysł opakowaniowy, sprzęt elektroniczny). Każdy przypadek użytkownika skupia się

na przeprojektowaniu i powtórnej produkcji konkretnej (już istniejącej) części. Wreszcie, na poziomie Projektu Pilotażowego (krzyżowe Działania Demonstracyjne), obecnie opracowuje się inwentaryzację – online – możliwych zastosowań, materiałów, maszyn, itd. Mapowanie i kontakty między partnerami pozwoliły kilku partnerom znaleźć kluczowego partnera, który uzupełnił technicznie i międzysektorowe dyscypliny, zaspokajając potrzeby, umożliwiające osiągnięcie celów przedstawicieli przemysłu.

Obecnie ambicją Projektu Pilotażowego Druk 3D jest zwiększenie liczby projektów oraz stopnia i zakresu współpracy poprzez wyeliminowanie pozostałych barier, takich jak finansowanie, modele biznesowe lub kwestie związane z prawem własności intelektualnej.

Roberta Negriolli

Pracuje dla Władz Regionalnych Lombardii od 1998 roku. W 2015 roku dołączyła do Delegacji Regionu Lombardia przy UE w Brukseli.

Obecnie jest zaangażowana we wdrażanie Strategii UE dla Regionu Alpejskiego – EUSALP – jako członek grupy działania na rzecz Badań Naukowych i Innowacji.

Interesuje się Inicjatywą Awangarda jako modelem do wdrażania i polepszania międzyregionalnej współpracy w konkretnych dziedzinach, poprzez dialog między regionem a instytucjami na każdym szczeblu.

LOMBARDIA

Zarządzanie innowacjami w regionie versus Inicjatywa Awangarda

W czasie minionej dekady, Lombardia intensywnie wspierała i promowała badania naukowe oraz innowacje, a w ostatnich latach stworzyła równie ramy regulacyjne służące spójności i integracji regionalnych strategii w zakresie badań i innowacji (przedmiotowe strategie są obecnie zarządzane przez różnych interesariuszy, projekty i programy sektorowe).

Przed scharakteryzowaniem całego ekosystemu badań i innowacji, oraz ich narzędzi, warto przypomnieć kontekst, w którym system ten został wdrożony. Posiadająca ok. 10 mln mieszkańców Lombardia jest trzecim pod względem liczebności populacji regionem w Europie (odpowiednio 17% populacji włoskiej i 2% UE z 28 Krajami Członkowskimi). Produkt Narodowy Brutto (PKB) Lombardii, wynoszący 360 mln euro, jest drugim największym PKB pośród regionów europejskich (ok. 22% PKB Włoch i niemal 2.5% PKB Europy). Czternaście uniwersytetów umożliwia kluczowy transfer wiedzy specjalistycznej do producentów, a ponadto pełnią one istotną rolę w zakresie stosowania najwyższych standardów w badaniach naukowych i zatrudnianiu kadry naukowej. 1.31% PKB wydawane jest na Badania oraz Rozwój (mniej niż średnia 2% dla krajów europejskich oraz

3% ustanowionych przez Strategię Europa 2020). Niemniej jednak,

Lombardia rozumie strategiczne znaczenie Badań i Innowacji dla zrównoważonego rozwoju swojego obszaru, konkurencyjności systemów produkcyjnych, wzrostu kapitału ludzkiego oraz dobrobytu swoich mieszkańców.

Pod tym względem, Lombardia jest również pierwszym włoskim regionem, który stworzył swoje własne ramy prawne (Przepis Miejscowy nr 29 z 23/11/2016 podążający za S3, tj. Strategią Inteligentnej Specjalizacji – ang. *Smart Specialization Strategy*) w celu określenia jednej strategii zarządzania. Co więcej region ten porządkuje i usprawnia mechanizmy zarządzania poprzez 3-letni Strategiczny Program Transferu Badań, Innowacji i Technologii oraz nieustający dialog z interesariuszami procesu R&I (przedsiębiorstwa, mieszkańcy, uniwersytety). Działania te są dodatkowo wspierane przez Regionalne Forum Badań i Innowacji,

w celu zaspokojenia potrzeb obranej strategii w zakresie konkretnego planowania, wdrażania, monitorowania, oceny oraz weryfikacji.

Strategia Inteligentnej Specjalizacji Lombardii (przemysł lotniczy, produkcja żywności, zielony przemysł, sektor kultury i twórczości, sektor ochrony zdrowia, zaawansowana technologicznie wytwórczość oraz zrównoważona mobilność) wspiera rozwój terytorialny i dąży do skoncentrowania posiadanych zasobów na procesach, które wprowadzają innowacje i stwarzają nową konkurencyjność. Cele te są w gruncie rzeczy wspólne dla wszystkich tradycyjnych łańcuchów dostaw, które napędzają regionalną gospodarkę, rozwój Klastrow Technologicznych oraz rekonwersję produkcji.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lombardii na lata 2014-2020, Strategia Inteligentnej Specjalizacji (S3) jest obecnie wdrażana przez ogłoszenia konkursów w ramach Osi 1 oraz poprzez cały proces monitorowania i aktualizacji procesu, tak by wychodzić naprzeciw potrzebom, w tym wymianę i wspieranie wszystkich możliwych i zainteresowanych stron (trwający proces otwierania się na świat, inne regiony europejskie oraz Komisję UE). W takim właśnie kontekście

Inicjatywa Awangarda została opracowana i wdrożona poprzez system Klastrow Technologicznych, które odgrywają rolę pośredniego zarządcy całego obszaru.

System ten powstał ponad 10 lat temu i obejmował kilka okręgów przemysłowych,

po czym sukcesywnie rozwinęło się 9 Regionalnych Klastrow Technologii (ang. *Regional Technological Clusters* – RTC), które składają się z przedsiębiorstw, uniwersytetów, placówek badawczych, instytucji publicznych i prywatnych oraz innych interesariuszy zapewniających finansowanie określonych projektów. Każdy Klaster odnosi się do konkretnego obszaru technologicznego.

Co za tym idzie, RTC są oficjalnie uznawane i powoływane do istnienia na podstawie dekretów/rozporządzeń miejscowych władz, a zatem są istotnym elementem zarządzania S3 i mają swój czynny udział w określaniu kierunków rozwoju, które należy połączyć z obszarami specjalizacji.

W tym kontekście, Lombardia zapewnia swoje wsparcie (również finansowe) dla RTC oraz jednostek i/lub podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w Projekty Pilotażowe Awangardy: *Fabbrica Intelligence* (Inteligentna Fabryka), *Chimica Verde* (Zielona Chemia), *Energia* (Energia), *Alta tecnologia Agrofood Lombardia* (Zaawansowana Technologicznie Produkcja Żywności oraz Rolnictwo Lombardii). W szczególności, Projekty Pilotażowe ESM w zakresie Efektywnej i Zrównoważonej Produkcji (Lider: AFIL/Lombardia oraz EURECAT/ Katalonia) oraz Bio-gospodarki (Lider: Klaster Zielona Chemia/Lombardia oraz Południowa Holandia/Ranstad), są prowadzone przez Lombardię. Ponadto Lombardia uczestniczy

w dwóch innych Projektach Pilotażowych, tj. „Druk 3D” oraz „ADMA Zaawansowana Technologicznie Produkcja dla Zastosowań Związanych z Energią.”

Promowanie ww. działań wymagało w 2015 roku powołania przez Lombardię stałej grupy roboczej wraz z Kierownictwem Kłastrów oraz Komitetem Sterującym RTC (*Cabina di Regia*), która pośredniczy pomiędzy interesariuszami publicznymi oraz RTC, tak by zapewnić tym ostatnim stałą konsolidację i wzmocnienie. „Komitet Paktu dla Rozwoju” zapewnia również metodykę wymiany najlepszych praktyk oraz doświadczeń pomiędzy przedsiębiorstwami, związkami, instytucjami, uniwersytetami itp. i regionem, które stały się partnerami w rozwoju Lombardii. Przy takiej konstrukcji, wszystkie poziomy społeczeństwa mogą wypowiedzieć się zgodnie z zasadą subsydiarności.

Jako pierwszy konkretny znak zaangażowania Regionu w ramach Dorocznego Spotkania Politycznego Inicjatywy Awangarda w 2017 roku, były Minister Regionu ds. Badań i Rozwoju Luca del Gobbo poinformował o powstaniu pierwszego Protokołu Ustaleń (ang. *Memorandum of Understanding*) skierowanego do grupy Regionów Awangardy zaangażowanych w projekt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, „De and Remanufacturing demo case”, opracowany w ramach Pilotażowego Projektu „Efektywna i Zrównoważona Produkcja”.

Podpisując przedmiotowy Protokół Ustaleń, Minister Del Gobbo wykazał się chęcią stymulacji innych regionów, by te wsparły Inicjatywę i tym samym rozpoczęły procedurę przystąpienia do grupy pionierów realizujących pierwsze projekty inwestycyjne. W oparciu o ten Protokół, samorzady angażują się we wspieranie części projektów wdrażanych w swoich regionach oraz, zgodnie z logiką współinwestycji, dostarczają funduszy w oparciu o zasady inteligentnej specjalizacji i współpracy między regionami.

Po przyjęciu Protokołu Ustaleń, partnerzy Projektów Pilotażowych ESM „De and Remanufacturing”, „Inteligentny i Adaptacyjny” oraz „Cyfrowy i Wirtualny” spotkali się 29 czerwca 2018 w Mediolanie by zaprezentować zrealizowane osiągnięcia i omówić kolejne działania planowane na rok 2018. Protokół został również przedstawiony innym zainteresowanym regionom, w celu podniesienia ich wiedzy o partnerstwie, do którego być może dołączą w przyszłości.

Dlatego, Lombardia jest głęboko przekonana o słuszności zarządzania wielopoziomowego, które musi być wykonywane zarówno lokalnie jak i na poziomie Unii Europejskiej. Lombardia będzie w dalszym ciągu wspierać współpracę pomiędzy regionami europejskimi i dokładnie monitorować rozwój oraz implementację podejmowanych inicjatyw.

Florence Hennart

Jest wykwalifikowaną attaché, ekonomistką w Departamencie ds. Polityki Gospodarczej w Walońskiej Administracji Regionalnej ds. Gospodarki, Badań Naukowych i Zatrudnienia.

Od 2001 roku pracuje dla Sektora Publicznego Walonii. Jest odpowiedzialna za monitoring polityk europejskich dotyczących innowacji i konkurencyjności w połączeniu z regionalnymi politykami. W szczególności jest odpowiedzialna za regionalną politykę inteligentnych specjalizacji.

Florence Hennart reprezentuje Walonię w sieci Inicjatywa Awangarda. Od lipca 2016 roku kieruje Grupą Zadaniową ds. Wpływu na Politykę, zaś od stycznia 2017 roku jest członkiem Zarządu IA.

KSZTAŁT AGENDY POLITYCZNEJ UE

Skuteczny lobbying Inicjatywy Awangarda

„ W ciągu kilku lat, działania polityczne Inicjatywy Awangarda nabrały znacznego rozmachu. Nieszablonowe podejście, polegające przede wszystkim na prezentowaniu przykładów, umożliwiło wywieranie wpływu na politykę UE, a także współkształtowanie jej w celu wspierania działań na rzecz współpracy międzyregionalnej. Doprowadziło to do utworzenia Tematycznych Platform Inteligentnych Specjalizacji wraz z powiązаныmi narzędziami i do ogłoszenia nowego konkursu w ramach programu COSME w sprawie Strategicznych Partnerstw Kłastrów w kontekście inwestycji w S3, a także do uruchomienia działania pilotażowego na rzecz innowacyjnych projektów międzyregionalnych. Ponadto, w obrębie pakietu Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) przewidzianego na lata 2021-2027, Komisja proponuje wprowadzenie nowego elementu INTERREG, poświęconego międzyregionalnym partnerstwom na rzecz innowacyjności. „

Inicjatywa Awangarda została zapoczątkowana w listopadzie 2013 roku jako inicjatywa o charakterze politycznym, mająca na celu promowanie regionalnych inteligentnych specjalizacji oraz współpracy międzyregionalnej opartej na klastrach, jako głównych elementach programu UE na rzecz odnowy przemysłu. Od samego początku, celem tej inicjatywy było współkształtowanie przyszłych kierunków rozwoju polityki UE. Warto zaznaczyć, że inicjatywa ta rozwijała się w ramach ścisłego dialogu z Komisją Europejską (KE).

Wykraczając poza ramy przekazywania komunikatów politycznych, Inicjatywa Awangarda uczy się poprzez działanie. Przedsięwzięcia wraz z regionami objętymi Inicjatywą Awangarda identyfikują oraz

wykorzystują możliwości rynkowe korzystne dla własnych regionalnych gospodarek, ale także budują potencjał do kreowania przewagi konkurencyjnej dla całej Europy. Poprzez wdrażanie projektów pilotażowych dla kluczowych priorytetów przemysłowych oraz łańcuchów wartości, a także dzięki generowaniu potencjalnych możliwości rynkowych, Inicjatywa Awangarda zdobywa doświadczenie, tworząc przy tym bazę dobrych praktyk wspierających rozwój przyszłych koncepcji politycznych.

Inicjatywa Awangarda pilotuje nowe podejście w zakresie tworzenia międzyregionalnych platform inteligentnych specjalizacji.

Opracowała czterostopniową metodologię:
UCZENIE SIĘ – ŁĄCZENIE SIĘ –
DEMONSTROWANIE – KOMERCJALIZACJA.
Metodologia ta jest obecnie w pełni wspierana przez Komisję Europejską i funkcjonuje we wszystkich regionach UE w ramach Tematycznych Platform Inteligentnych Specjalizacji.

Działania mające wpływ na politykę zostały skoordynowane w ramach specjalnej Grupy Zadaniowej, utworzonej w roku 2015 w ramach IA. Głównym celem istnienia Grupy Zadaniowej jest wpływanie na kształt agendy politycznej UE poprzez dostarczanie materiałów, będących istotnym wkładem do polityk oraz organizowanie działań politycznych wywierających wpływ na te obszary polityki, które są kluczowe w kontekście tworzenia warunków umożliwiających pełną realizację projektów pilotażowych Awangardy. Na Posiedzeniu Dyrektorów Wysokiego Szczebla IA, które odbyło się w listopadzie 2016 roku, przyjęto dokument przedstawiający stanowisko Inicjatywy Awangarda pt. „Regiony i przyszłe polityki UE na rzecz rozwoju i inwestycji”. Do stanowiska dołączono dokumentację o nieco bardziej praktycznym charakterze, dotyczącą potrzeb finansowych oraz możliwych rozwiązań, która została opracowana w ramach Grupy Zadaniowej ds. Monitorowania Projektów Pilotażowych Awangardy, w oparciu o konkretne doświadczenia związane z realizacją projektów pilotażowych i działań demonstracyjnych. Stanowisko to pozwoliło na podjęcie konstruktywnego dialogu z przedstawicielami UE wysokiego szczebla.

Szczególnie warto zwrócić uwagę, że w pierwszej połowie 2017 roku Grupa Zadaniowa ds. Wpływu na Politykę odbyła dwa spotkania z gabinetami kilku Komisarzy (w tym z gabinetem Przewodniczącego Komisji

– Junckera), a także spotkania z Dyrektorem Generalnym Komisji Europejskiej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej oraz Dyrektorami Dyrekcji Generalnych ds. Badań Naukowych i Innowacji oraz Dyrekcji Generalnej ds. Rozwoju. Spotkania te umożliwiły konstruktywną wymianę zdań na temat głównych przeszkód, potrzeb finansowych oraz możliwych rozwiązań.

Dodatkowo, wprowadzenie projektów pilotażowych w obrębie Tematycznych Platform Inteligentnych Specjalizacji zainicjowało ustrukturyzowany dialog z kilkoma Dyrekcjami Komisji Europejskiej (DG REGIO, GROW, RDT, CONNECT, ENER, AGRI) oraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.

To podejście IA, opierające się zarówno na ustrukturyzowanych, jak i zasadnych z politycznego punktu widzenia komunikatach politycznych oraz doświadczeniu zdobytym podczas realizacji projektów pilotażowych, okazało się bardzo owocne w przypadku prezentowania stanowisk opartych na konkretnych, udokumentowanych przykładach.

Wysiłki IA podjęte na rzecz polityki nie ograniczały się wyłącznie do kontaktu z Komisją Europejską, lecz również obejmowały szereg rozmów z Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów oraz Radą Europejską. W ramach prowadzenia dialogu z instytucjami europejskimi wykorzystane zostały również doroczne Posiedzenia Polityczne Wysokiego Szczebla Inicjatywy Awangarda.

W pierwszej połowie 2018 roku, w wyniku działań podejmowanych przez całą sieć, Inicjatywa Awangarda oraz prezentowane przez nią główne stanowiska polityczne – np. dotyczące inwestycji międzyregionalnych oraz wspierania współpracy klastrów – nabrały znacznego impetu politycznego. Powyższe stało się inspiracją do zmian w kształtowaniu polityki UE, jak również nowych inicjatyw politycznych (Tematyczne Platformy Inteligentnych Specjalizacji wraz z powiązаныmi z nimi narzędziami, ogłoszenie nowego konkursu w ramach programu COSME w sprawie Strategicznych Partnerstw Klastrów w kontekście inwestycji w S3, a także do uruchomienia działania pilotażowego na rzecz innowacyjnych projektów międzyregionalnych itp.).

IA była również cytowana w kilku komunikatach Komisji Europejskiej, a także przez Przewodniczącego Junckera na Forum Polityki Spójności w czerwcu 2017 roku. Podejście IA zostało również poparte kilkoma konkluzjami Rady Europejskiej oraz opiniami Parlamentu Europejskiego i Komitetu Regionów.

Dodatkowo wpływ Inicjatywy Awangarda można zauważyć w propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej pakietu Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021–2027, w których najbardziej widoczny jest nowo zaproponowany element Interreg Component 5, dotyczący międzyregionalnych inwestycji w innowacje.

Budżet przeznaczony na ten komponent wynosi 970 mln euro. Warto także zwrócić uwagę na zwiększony nacisk na Inteligentną Specjalizację, jako zasadę przewodnią z nowym wymiarem zewnętrznym; uruchomienie Wspólnej Inicjatywy Klastrowej w ramach Programu Jednolitego Rynku, co przyczyni się do rozwoju przemysłowych łańcuchów wartości; rzucenie zupełnie nowego światła na ekosystemy innowacji oraz podejścia oddolne w obrębie programu Horyzont Europa.

Inicjatywa Awangarda prowadzi aktywny dialog z instytucjami europejskimi dotyczący wspomnianych wyżej propozycji, natomiast Grupa Zadaniowa ds. Wywierania Wpływu na Politykę opracowuje nową dokumentację, prezentującą stanowisko w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych, co z kolei ma zapewnić w nadchodzących tygodniach i miesiącach wsparcie wysiłków czynionych na rzecz wywierania wpływu na decyzje polityczne w obrębie całej sieci IA. W szczególności Inicjatywa Awangarda zamierza wspólnie z DG REGIO zaprojektować nowy element składowy Interreg, co pozwoli znaleźć rozwiązania będące odpowiedzią na identyfikowane potrzeby finansowe projektów pilotażowych. Po drugie, w czerwcu 2018, podczas spotkania z Dyrektorem Generalnym DG RDT Inicjatywa Awangarda przystąpiła do rozmów na temat synergii pomiędzy programem Horyzont Europa a Polityką Spójności, a szerzej ujmując, na temat regionalnego wymiaru innowacji. Inicjatywa Awangarda będzie również kontynuować dialog z Parlamentem Europejskim, Radą Europejską i Komitetem Regionów, przedstawiając propozycje poprawek mających na celu udoskonalenie projektów regulacji prawnych.

Piotr Kaczor

Absolwent socjologii na Uniwersytecie Dalarna (Szwecja) oraz stosunków międzynarodowych w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Ukończył także studia podyplomowe w zakresie zarządzania funduszami UE na Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Od 2007 pracuje w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, gdzie w Departamencie Społeczeństwa Informacyjnego zaangażowany był jako koordynator europejskich projektów w ramach programu Interreg: B3 Regions (dot. budowy sieci szerokopasmowego dostępu do internetu) oraz Regional Telemedicine Forum (dot. e-zdrowia). Aktualnie w Departamencie Skarbu i Gospodarki prowadzi prace dotyczące małopolskich inteligentnych specjalizacji oraz wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego i koordynuje realizację projektu InnoBridge dotyczącego usprawnienia komercjalizacji wyników badań naukowych. Od 2013 r. współpracuje z Awangardową Inicjatywą na rzecz Nowego Rozwoju przez Inteligentne Specjalizacje.

Wojciech Łapiński

Absolwent Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego w Polsce (2005), stypendysta Stypendium Premiera RP (2004), dwukrotny stypendysta Commissariat Général aux Relations Internationales w Belgii (2005 i 2006); ukończył Zaawansowane studia z zakresu nauk o zarządzaniu, ze specjalizacją marketing międzynarodowy (2007) na Solvay Business School – Université Libre de Bruxelles w Belgii. W latach 2012-2015 ekspert Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Brukseli, obecnie EU Policy Officer w Przedstawicielstwie Małopolski w Brukseli. Współpracuje z Inicjatywą Awangarda w Brukseli w imieniu Małopolski.

MAŁOPOLSKA PODBIJA BRUKSEŁĘ

Małopolska w Awangardzie

Stowarzyszenie Inicjatywa Awangarda (IA) jest polityczną inicjatywą przywódców wysoko rozwiniętych regionów Unii Europejskiej, które nadają ton i wyznaczają kierunki rozwoju i wzrostu gospodarczego UE. Jak to się stało, że Małopolska – jako jedyny polski region, znalazła się w tym gronie?

Dzięki zabiegom Przedstawicielstwa Województwa Małopolskiego w Brukseli, pod koniec 2013 r. Małopolska została zaproszona do udziału w konferencji wysokiego szczebla „Regiony jako motory nowego wzrostu gospodarczego opartego na inteligentnych specjalizacjach”. Jej pomysłodawcą oraz głównym organizatorem był Region Flandrii oraz Komisja Europejska (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej). Otwarcia konferencji dokonał ówczesny Przewodniczący Rady Europejskiej Herman Van Rompuy, a wśród prelegentów znalazły się takie osobistości jak Przewodnicząca komisji parlamentarnej ds. polityki regionalnej prof. Danuta Hubner, Europejski Komisarz ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Johannes Hahn oraz Europejski Komisarz ds. Badań Naukowych i Innowacji Maire Geoghegan-Quinn. Co ważne, w trakcie konferencji ogłoszona została deklaracja kilkunastu europejskich regionów, podkreślająca ogromną rolę regionalnych inteligentnych specjalizacji w tworzeniu wzrostu gospodarczego oraz nowych miejsc pracy.

W ten sposób 8 listopada 2013 roku zawiązała się nieformalna grupa 11 regionów (oprócz Małopolski należały do niej m.in. Flandria, Południowa Holandia, Północna Westfalia, Szkocja i fińskie Tampere) którą, ze względu na jej nowatorskie podejście, nazwano Inicjatywą Awangarda. Początkowo jej celem był lobbying na rzecz ujęcia zapisów o kluczowej roli regionów w procesie reindustrializacji Europy w konkluzjach Rady Europejskiej, której szczyt miał odbyć się w lutym 2014.

30 stycznia 2014 roku w Brukseli odbyła się debata z udziałem wysokich przedstawicieli Komisji Europejskiej, wieńcząca pracę nad wspólnym stanowiskiem IA, dotyczącym wizji rozwoju przemysłu w Europie. Liderzy regionów skupionych wokół Inicjatywy Awangarda (w tym czasie ich liczba powiększyła się do 15) zebrali się w celu przedyskutowania z Komisją Europejską treści listu otwartego, wyrażającego poparcie współpracy na rzecz reindustrializacji UE w oparciu o koncepcję inteligentnych specjalizacji. Sygnatariuszem listu ze strony Małopolski był jej ówczesny Marszałek Marek Sowa. Kolejnym etapem działań IA było złożenie wspólnego listu na ręce ówczesnego Przewodniczącego Rady Europejskiej – Hermana Van Rompuy’a (marzec 2014).

IA nie zaprzestała jednak swojej pracy na realizacji tego celu. Pojawiały się bowiem

kolejne, bardziej ambitne wyzwania. Było to zaprojektowanie Platformy Inteligentnych Specjalizacji, oraz wypracowanie własnej, czterostopniowej metodologii działania: „Uczenie się – Łączenie się – Demonstrowanie rozwiązań – Komerccjalizacja”.

Od początku swojego istnienia, Inicjatywa Awangarda miała charakter „miękkiej” współpracy, która na co dzień była realizowana przez przedstawicieli biur regionalnych w Brukseli oraz ekspertów z różnych dziedzin – określonych w regionalnych strategiach inteligentnych specjalizacji. Jednak rozwijająca się i realizowana na coraz większą skalę pionierska kooperacja uwidoczniła, że Inicjatywa Awangarda wymaga klamry, która będzie spinać ponadregionalną współpracę na podstawie politycznego zobowiązania.

W tym celu przygotowano dokument, precyzujący, że IA będzie koncentrować się na współpracy międzyregionalnej mającej na celu stymulowanie wspólnych inwestycji, wspieranie rozwoju klastrów, a także na zaangażowaniu na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji w regionach. Dokument ten został podpisany przez liderów politycznych (tym razem już 26 regionów) w dniu 13 listopada 2014 roku w Mediolanie, od czego też przyjął swoją nazwę: Deklaracji Mediolańskiej.

Małopolska, na mocy decyzji Sejmiku, podpisała Deklarację Mediolańską w Brukseli, 16 kwietnia 2015 roku, a jej sygnatariuszem był Marszałek Marek Sowa.

W szczególności, Deklaracja Mediolańska zobowiązuje regiony do podejmowania działań na rzecz:

1 budowy i wspierania międzyregionalnych sieci współpracy, które umożliwią podejmowanie wspólnych inwestycji w priorytetowych dla Europy dziedzinach, (np. projekty pilotażowe w obszarach ujętych w strategiach inteligentnych specjalizacji w tym dotyczące zaawansowanych technologii wytwarzania);

2 ułatwienia dostępu do finansowania łączonego dla projektów współfinansowanych przez różnych partnerów tak, aby wykorzystywać synergię pomiędzy regionalnymi, krajowymi i europejskimi instrumentami wspierającymi współpracę międzyregionalną;

3 poszukiwania rozwiązań zmierzających do zwiększania publicznych i prywatnych inwestycji w projekty pilotażowe i demonstracyjne realizowane przez klastry przemysłowe (przy udziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego/ Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego);

4 wdrażania strategii inteligentnych specjalizacji w taki sposób, aby przyczynić się do poprawy koordynacji działań pomiędzy regionami, klastrami tworzonymi oddolnie oraz europejskimi programami partnerskimi (także poprzez rozwój nowych polityk wspierających specyficzne sektory i inicjatywy);

5 zaangażowania w realizację europejskiej polityki klastrowej, poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji i udział w projektach pilotażowych, które rozwijają międzyregionalną współpracę klastrów.

Współpraca w ramach Inicjatywy Awangarda wymaga zaangażowania lokalnych klastrów, ośrodków badawczych i przedsiębiorstw. W tym celu, Małopolska wraz ze Śląskiem zorganizowały w lutym 2016 roku konferencję w Katowicach. Zaproszono na nią lokalne podmioty działające w obrębie małopolskich inteligentnych specjalizacji.

Bezpośrednim efektem tego spotkania było zaangażowanie się małopolskiego Klastra LifeScience w prace nad Projektem Pilotażowym Biogospodarka.

Stopniowy rozwój Projektów Pilotażowych i realizowanych w ich ramach Działań Demonstracyjnych, postawiły Inicjatywę Awangarda w obliczu wyzwania, jakim była konieczność uzyskania osobowości prawnej. Wymagała tego również pozycja, jaką IA zdążyła już zdobyć na brukselskiej arenie.

Małopolska wsparła działania IA w tym zakresie, a następnie na mocy uchwały Sejmiku WM oraz zgody Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 28 marca 2018, stała się oficjalnym członkiem Stowarzyszenia Inicjatywa Awangarda.

Cały czas prace Inicjatywy Awangarda toczą się na dwóch poziomach: „brukselskim” i regionalnym.

W Brukseli Małopolska poprzez swoje Przedstawicielstwo aktywnie uczestniczy w pracach mających na celu omijanie wąskich gardeł i tworzenie nowych możliwości dla wzrostu gospodarczego poprzez inteligentne specjalizacje ze wsparciem środków UE.

Natomiast w regionie, chcąc zintensyfikować współpracę z IA, Województwo Małopolskie ogłosiło w 2018 roku konkurs na realizację zadań publicznych pn. „Międzynarodowa współpraca przemysłu w obszarach Inteligentnych Specjalizacji (Inicjatywa Awangarda)”. Celem konkursu było wyłonienie moderatora współpracy pomiędzy małopolskimi firmami, klastrami, jednostkami naukowymi, jednostkami B+R a Inicjatywą Awangarda. Współpraca ma umożliwić podmiotom z Małopolski aktywny udział w realizowanych w ramach IA Projektach Pilotażowych i Działaniach Demonstracyjnych wzmacniających potencjał przemysłowy regionu.

Zwycięzcą konkursu została Fundacja Klaster LifeScience Kraków, zaś zakres jej zadań obejmuje m.in. mapowanie zasobów Małopolski oraz ich przyporządkowanie do przedsięwzięć realizowanych w ramach Inicjatywy Awangarda, a w dalszym etapie włączenie małopolskich przedsiębiorstw, klastrów do aktywnej współpracy w ramach Projektów Pilotażowych i Działań Demonstracyjnych IA, a także promocję Inicjatywy Awangarda w Małopolsce.

Fundacja Klaster LifeScience Kraków organizuje obecnie współpracę małopolskich firm, przedsiębiorstw i jednostek naukowych zainteresowanych włączeniem się w działalność innowacyjną dotyczącą dwóch z pięciu projektów pilotażowych Inicjatywy Awangarda: „Biogospodarka” i „Produkcja wysokiej klasy dzięki drukowi 3D”. Głównym celem działania jest rozwinięcie i wsparcie w Małopolsce długoterminowej współpracy ukierunkowanej na rozwój nowych technologii w dziedzinach: Biogospodarki i Druku 3D, jako składników inteligentnych specjalizacji Małopolski. Podsumowując, członkostwo

w Stowarzyszeniu Inicjatywa Awangarda przynosi dwojakie korzyści: na poziomie unijnym stwarza możliwość wyznaczenia kierunków międzyregionalnej współpracy w obszarze inteligentnych specjalizacji (pozycja IA wzrasta z miesiąca na miesiąc i Stowarzyszenie już teraz pełni rolę ważnego partnera i konsultanta Komisji Europejskiej) i umożliwia korzystanie z doświadczeń innych regionów UE, które od dawna współpracując z KE wypracowały skuteczne strategie i sposoby realizacji ważnych dla nich działań, zaś na poziomie biznesowym stwarza małopolskim firmom i klastram możliwość rozwoju nowych technologii przy obniżonym ryzyku i kosztach testowania, umożliwia im bezpośredni dostęp do innych technologii i rozwiązań, wypracowanych przez regiony, firmy i instytucje naukowe IA, zaangażowane w poszczególne Działania Demonstracyjne.

Nie do przecenienia jest także prestiż: rozpoznawalność IA jako pioniera oddolnego podejścia na rzecz wspierania internacjonalizacji przemysłu UE i budowania jego konkurencyjności poprzez współpracę międzyregionalną. Rozpoznawalność IA w instytucjach UE jest bardzo wysoka, a obecność Małopolski w gronie najbardziej innowacyjnych regionów UE i członkostwo regionu w Stowarzyszeniu, które Komisja Europejska często podaje za modelowy wzór współpracy z pewnością umacnia pozycję i markę Małopolski na arenie UE.

Dziś Inicjatywa Awangarda to unikalne porozumienie 34 regionów wspierające oddolne działania na rzecz odrodzenia przemysłu w Unii Europejskiej dzięki współpracy gospodarczej w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji. Wsparcie to jest realizowane poprzez rozwój silnych paneuropejskich klastrów, współpracujących w ramach najbardziej innowacyjnych gałęzi przemysłu UE. Regiony skupione w IA uznały bowiem inteligentne specjalizacje nie tylko za uwarunkowanie ex-ante europejskiej Polityki Spójności, ale także za wiodącą zasadę własnych polityk, dotyczących innowacji i przemysłu.

Małopolska nadal jest jedynym regionem z Polski i pierwszym z Europy Środkowo-Wschodniej działającym w Stowarzyszeniu Inicjatywa Awangarda.

COM (2017) 376 final z dnia 18 lipca 2017 r.

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

(...)

3. GŁÓWNE WYZWANIA I KOLEJNE DZIAŁANIA: ZWIĘKSZENIE WZROSTU NAPĘDZANEGO PRZEZ INNOWACJE

Chociaż oceny przewidziane w rozporządzeniach dotyczących polityki spójności dodatkowo pomogą w określaniu mocnych i słabych stron obecnego podejścia, jasne jest, że strategie inteligentnej specjalizacji wniosły już istotny wkład w ukierunkowanie polityki spójności Unii Europejskiej. Przewaga konkurencyjna Europy opiera się na jej zdolności do promowania nowych modeli wzrostu na szczeblu regionalnym, ukierunkowując inwestycje na innowacyjne sektory o znacznym potencjale wzrostu i wysokiej wartości dodanej.

Aby osiągnąć ten cel, określono cztery wyzwania, z którymi trzeba będzie się zmierzyć:

- przeprowadzić dalszą reformę systemów badań naukowych i innowacji w regionach;
- pogłębić współpracę pomiędzy regionami w zakresie inwestycji w innowacje;
- wykorzystać efekt dźwigni finansowej w odniesieniu do badań naukowych i innowacji w regionach słabiej rozwiniętych i podlegających przemianom przemysłowym;
- wykorzystać synergie i komplementarność między politykami i instrumentami UE.

DOKUMENT OTWIERAJĄCY DEBATĘ W SPRAWIE WYKORZYSTANIA MOŻLIWOŚCI PŁYNĄCYCH Z GLOBALIZACJI

Komisja Europejska

COM (2017) 240 z dnia 10 maja 2017 r.

(...)

4.2 ...NALEŻY RÓWNIEŻ PODJĄĆ ZNACZNE WYSIŁKI, ABY UCZYNIĆ Z EUROPY KONKURENCYJNĄ I INNOWACYJNĄ GOSPODARKĘ...

Polityki oparte na redystrybucji, które zapewniają korzyści dla wszystkich, wymagają znacznych inwestycji publicznych, które z kolei mogą być finansowane wyłącznie poprzez dobrze prosperującą i konkurencyjną gospodarkę. Polityka musi pomagać przedsiębiorstwom w nieustannym wprowadzaniu innowacji. Tylko dzięki tworzeniu produktów i usług odpowiadających zmieniającemu się zapotrzebowaniu konsumentów przedsiębiorstwa mogą prosperować na rynkach światowych, tworząc dobrobyt i miejsca pracy.

Potrzebna jest do tego przyszłościowa wizja, w jaki sposób zmodernizować gospodarkę, otwierając ją na cyfryzację, innowacje technologiczne i społeczne, obniżenie emisyjności oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym. Nawet jeśli nasze gospodarki coraz bardziej opierają się na usługach, przemysł pozostaje ważnym filarem. Zajmując środkowy segment rynku pracy, jest on także ważnym źródłem miejsc pracy, przez co pomaga w zapobieganiu polaryzacji społecznej. Musimy zatem modernizować gospodarkę, podejmując konkretne działania

na szczeblu UE, państw członkowskich, regionalnym i lokalnym. Nie chodzi tu o sztuczne podtrzymywanie upadających sektorów przemysłu; powinniśmy raczej więcej inwestować w sektory i pracowników przyszłości, skupiając się na nowych technologiach produkcyjnych i powiązanych usługach przemysłowych (zwłaszcza tych dotyczących danych). Europejski jednolity rynek cyfrowy²⁷ i strategię innowacyjne powinny pomóc przedsiębiorstwom europejskim stać się podmiotami o znaczeniu globalnym, które potrafią szybko podchwytować nowe tendencje w dziedzinie technologii.

(...)

W ramach Inicjatywy Awangarda 30 europejskich regionów prowadzi współpracę w obszarze inwestycji w innowacje, na przykład rozwijając wraz z sektorem przemysłu projekty z wykorzystaniem technologii drukowania przestrzennego na potrzeby produkcji lżejszych i bardziej elastycznych wstawek metalowych.

bliżej **BRUKSELI**

E-MAGAZYN PRZEDSTAWICIELSTWA MAŁOPOLSKI W BRUKSELI

#23

REDAKTOR NACZELNY:

Renata Jasiołek

KONTAKT Z REDAKCJĄ:

Przedstawicielstwo Województwa Małopolskiego w Brukseli
rue de la Science 41, 1040 Bruksela, Belgia

bruxelles@umwm.pl

PROJEKT GRAFICZNY:

Loyal Solutions

www.loyal.com.pl